

Tisoča številka

To je tisoča številka našega lista — jubilej, ki nam pripravlja zadoščenje, hkrati pa nudi priložnost, da se ozremo nazaj in naprej; nazaj po poti, ki jo je »Novi list« že prehodil, in naprej po tisti, po kateri misli hoditi v prihodnje.

»Novi list« je nastal iz zavesti, da Slovenci v Italiji potrebujemo svoj tisk, ki naj bi bdel nad pravicami naše manjšine, izražal mnenja in hotenja našega ljudstva, zlasti še na politični ravni, spremljal naše življenje, dajal pobude, pa tudi kritiziral, kjer je potrebna konstruktivna kritika, in zlasti, da bi nudil našim ljudem objektivne, nepri-

NAROČNIKOM IN BRAVCEM!

Zaradi velikošmarnskih počitnic »Novi list« prihodnji teden ne bo izšel. Zaprta ostane tudi uprava. Prihodnja številka bo izšla v četrtek, 22. avgusta.

stranske informacije o sodobnem dogajanju, posebno še o tistem, ki zadeva tudi nas.

To svojo nalogo je »Novi list« vedno izpolnjeval, kolikor je največ mogel. V veliki meri je ravno zasluga našega lista, da je zadržalo polemiko obravnavanje naših političnih in svetovnonazorskih problemov bolj omikan, manj zagrizen ton. V polemikah smo skušali vedno stvarno, čeprav včasih z ognjem obravnavati zadevo, za katero je šlo, brez žaljivih osebnih osti. In če so jih od drugod naperili v nas, nismo vračali z enakim, ampak z argumenti. Izogibali smo se nepotrebnim polemikam v zadevah, kjer se nam je zdelo samo po sebi razumljivo, da ima vsakdo pravico do lastnega mnenja, nismo pa mogli mimo poskusov, da bi kdo vsiljeval kot resnico laž ali zmoto. In na braniku resnice bomo stali tudi z naprej, ne da bi si seveda lastili monopol nad njo. Naše geslo je: svoboda v iskanju resnice, toda ne pačiti resnice!

V političnem pogledu smo se potegovali za pravice naše manjšine in se bomo tudi z naprej, pri čemer se nismo vdajali skušnjavi demagogije. Skušali smo prikazovati probleme realistično in se varovati jadikovavskega, vedno obtožujočega in črnoglednega pisanja, ki je grozilo postati v našem tisku tradicija in glavna značilnost našega političnega časnikarstva. Skušali smo vzbujati v našem ljudstvu samozavest in ponos, da pripadajo narodu, ki je majhen le po številu svojih pripadnikov, kar je krivda zgodovinskih (Dalje na 7. strani)

NEKOLIKO SKEPSE NE ŠKODI

Najnovejše novice iz Združenih držav javljajo, da tudi republikanski senatorji kar po vrsti obračajo predsedniku Nixonu hrbet, tako da baje v senatu nima več kot deset prijateljev, ki so ga pripravljeni braniti, to je samo desetino vseh senatorjev. To pomeni njegovo gotovo obsodbo, če bo senat odločal o tožbi proti njemu, kar je zdaj že skoro neizogibno. Tako bi bil Nixon odstavljen, če ne bo prej sam odstopil, kar je še najbolj verjetno, četudi se kaže odločen, da vztraja in se brani do kraja. Vendar ni verjetno, da bi se mogel dolgo upirati pritisku lastne, republikanske stranke, ki se mu je že odrekla, da bi si zagotovila alibi za prihodnje predsedniške volitve v pozni jeseni prihodnjega leta.

Če bo Nixon odstopil ali če ga bodo odstavili se bo zgodilo — prvičkrat v ameriški zgodovini — da bosta tako novi predsednik, sedanjí podpredsednik Gerald Ford, kot novi podpredsednik, ki še ni določen, človeka, ki nista bila izvoljena od ljudstva v svoji funkciji. Tako bo torej največja demokracija na svetu brez demokratično izvoljenih najvišjih predstavnikov. Gerald Ford je bil imenovan za podpredsednika od samega predsednika Nixona 12. oktobra lani, ko je bil dotedanji podpredsednik Spiro Agnew prisiljen odstopiti, baje zaradi utaje davkov. Kandidat je baje 66-letni Nelson Rockefeller, mnogoletni guverner dežele (»države«) New York. Kot kandidata pa omenjajo tudi bivšega pravosodnega ministra Richardsona in kalifornijskega guvernerja Reagana. Vsi trije so iz »najvišjih«, t.j. najbolj bogatih in vplivnih plasti ameriške družbe, iz starih denarnih »dinastij«.

Neglede na dejstvo, če je Nixon kriv kakšne nelojalnosti v izvajanju svoje oblasti ali ne, pa je tudi res, da ga je tista dedno bogata plast ameriške družbe, iz katere se normalno že 200 let rekrutirajo kandidati za predsednika, že od nekaj grdo gledala in prezirala kot prištoljenca in plebejca, ker ni spadal k njej, ampak velja za »revnega« človeka, za človeka, ki je prišel »od spodaj«. Iz perspektive, ki vidi v vsaki opoziciji napredno silo, se zdi, da bo odstavitev Nixona le dokaz in potrjeno fanatične demokratičnosti in politične morale ameriške javnosti. Toda po drugi strani ni izključeno, da se skriva za vsem tem široka zarota tistih slojev, ki bi si radi zagotovili oblast mimo ljudstva, kajti praksa potrjuje, da ima vladajoči predsednik, ki ga že obseva nimb oblasti, veliko več možnosti, da bo spet izvoljen, kot pa protikandidat, ki si še ni mogel pridobiti ugleda in naklonjenosti pri volivcih. Poleg tega se je tudi bati, da se skriva za sedanjo dozdevno moralistično gonjo proti Nixonu odpor reakcionarnih krogov proti njegovi zunanji politiki mednarodne pomiritve, ki je privedla do premirja v Vietnamu, do premirja na Bližnjem vzhodu, do raznih sporazumov z Moskvo, do lojalnega priznanja in prijaznosti s Kitajsko, do razprave o ponovni združitvi obeh Korej in še marsičesa. Jasno je, da so v Združenih državah mogočni krogi, katerim taka politika pomirjenja ne gre v račun in predvsem ne velekapitalu in velikim industrijskim družbam, ki bi rade na veliko producirale orožje in žrle na stotine milijard dolarjev za vojne proračune. Toda orožje je treba tudi porabiti, da se dobi na-

(Dalje na 8. strani)

Bombe in demagogija

Vsa Italija se zdi v znamenju histeričnega strahu pred fašističnimi bombami. V soboto ponoči je bil napravljen med Florenco in Bologno atentat s peklenskim strojem na vlak »Italicus«, ki je peljal iz Rima proti Brenerju. Bilo je 12 ali 13 smrtnih žrtev. Ker so trupla zaglenela, niso gotovi, koliko jih je. Ob tem novem atentatu se je sprožil val obsodb na račun (anonimnih) fašističnih teroristov, toda kot navadno storilcev ne najdejo.

K obsodbam in protestnemu vrišču bi bilo pripomniti samo to, da se zdi, da boja proti fašizmu vendarle nihče resno ne jemlje oziroma, da gre samo za demagogijo. Parlament je pred nedavnim dodelil milijardne zneske stranki MSI, enako kot drugim

strankam, da lahko uganja svojo propagando in zastruplja mladino. Nihče, razen liberalcev, se ni temu uprl. Po atentatih pa vlada, stranke in parlament mirno prepustijo sindikat, ki sploh niso poklicani za politične akcije, da organizirajo protestno stavko proti... komu? Proti atentatu, ki je že bil izvršen? Proti atentatorjem, ki so neznani in si lahko spričo tega le manejo roke, ker se čutijo tembolj važni? Ali proti vladi? To je še najbolj verjetno. Če velja stavka proti atentatorjem, s tem le podaljšuje in povečuje učinek bombe, kajti če v vsej državi po 4 ure ne dela nihče, nanese to vsaj 100 milijard škode gospodarstvu, ki je že v krizi, vsaj tisočkrat več, kot je znašala materialna

(nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 11. avgusta, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Beethoven: Kvartet št. 10. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Pripovedka o Diomedu«. Napisal Claudio Martelli, prevedel Franc Jeza. RO. Režija Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi. 13.00 Karakteristični ansambli. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Mrtvi ne plačujejo davkov«. Farsa, napisal Nicola Manzari, prevedel Ivan avli. RO. Režija: Jože Peterlin. 17.45 Plesna glasba. 18.30 Nedeljski koncert. 19.30 Sodobni zvoki. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Pesmi za vse.

: PONEDELJEK, 12. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Album Čajkovskega. Suita št. 1. 19.10 Odvetnika za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva (7) - Oboist Drago Golob, pri klavirju Aci Bertonec. Danilo Svara: Fantazija; Ivo Petrič: Sonatina - Grbčevi zapisi ljudskih pesmi (7) - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Lahka glasba.

:: TOREK, 13. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za pihala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. Violinist David Ojstrach, pri klavirju Vladimir Yampolski. 19.00 Trst v prozi Borisa Pahorja (6): »Na koncu pomola«. 19.20 Za najmlajše: »Tisoč in ena noč: Drugo Sinbalovo potovanje«. 20.00 Šport. 20.35 Rossini: »Viljem Telle«, opera. 22.30 Nežno in tiso.

:: SREDA, 14. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Nino Gardi. J. Brahms: Fantasien. 18.50 Formula 1: Pevci in orkester. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Luigi Toffolo. V odmoru (20.503 Za vašo knjižno polico. 21.50 Pesmi brez besed.

:: ČETRTEK, 15. avgusta, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša. 9.45 M. Ravel: Trio. Izvaja »Slovenski trio«: pianist Aci Bertonec, violinist Dejan Bravničar, violončelist Ciril Škerjanec. 10.45 Praznična matineja. 11.15 Mladinski oder: »Na strmi poti«. Napisala Marija Susič. RO. Režija: Lojzka Lombar. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Najlepše melodije. 16.40 Pesmi in plesi iz Režije. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 V ljudskem tonu. Gershwin: Rhapsody in blue; Karol Pahor: Istrijanka, 15 plesnih miniatür. 19.10 Svetovni popotniki: Mark Twain: »Potovanje po Ameriki pred več kot sto leti«. 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.30 »Mutasti muzikant«. Burka v nem dejanju. Napisal Jaka toka. Stalno slovensko gledališče v Trstu. Režija: Adrijan Rustja. 21.15 Skladbe v čast Devici Mariji. 21.45 Oddih ob glasbi.

:: PETEK, 16. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Violončelist Adriano Vendramelli. Giorgio Cambissa: Concerto breve za violončelo in orkester. 18.45 Medigra za kitaro. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.35 V plesnem koraku.

: SOBOTA, 17. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Carlo de Incontrera: Prizmi za violončelo in klavir. Štiri pesmi za Dijamilo za sopran, bariton, flavto, kitaro in violončelo. 18.55 Glasbena zlepljenka. 19.10 Mala enciklopedija dovtipov. 19.25 Revija zborovskega petja. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Iz življenja naših skladateljev: »Anton Lajovic«. Radijska igra, napisal Andrej Bratuž. RO. Režija: Jože Peterlin. 21.30 Vaše popevke. 22.30 15 minut s Faustom Papettijem.

Bombe in demagogija

(nadaljevanje s 1. strani)

škoda atentata. Smisel bi imelo le, če bi vsakdo žrtvoval zaslužek od 4 ur svojega dela za družine žrtev atentata ali za kako obliko boja proti fašizmu. Stavka tudi sama povečuje nered in zmedo v državi, ki jo hočejo tudi fašistični atentatorji.

Če pa naj se že organizirajo protestne akcije, naj bi imele te obliko shodov in sprevedov proti fašizmu in terorizmu, ne pa avtomatično, od sindikalnih vrhov zapovedano stavko, ki se je udeležujejo prav tako fašisti.

JUGOSLOVANSKI PROTEST PROTI PŘEPOVEDI UVOZA MESA IZ EGS

Jugoslavija je poslala protestno noto pri pristojni komisiji Evropske gospodarske skupnosti proti sklepu tega organa, da prepove do novembra uvoz govejega mesa iz držav zunaj Evropske skupnosti. Načelnik jugoslovanske komisije pri skupnosti Petar Miljevič je izjavil, da bo ta sklep povzročil veliko škodo Jugoslaviji.

sti. Boj proti fašizmu in za obrambo demokracije mora biti veliko bolj stvar vlade, strank in parlamenta kot stvar sindikatov. Prepustitev reakcije na atentate sindikatom je dokaz hude politične lenobe in pasivnosti, če že ne brezbriznosti vlade, strank in parlamenta.

Poleg tega je zgrešeno prikazovati stvari tako, kakor da je italijanska demokracija tako šibka, da jo lahko zruši par fašističnih barab z nekaj atentati. Ne, demokracija je veliko močnejša, kot zglada po teh histeričnih reakcijah določenih krogov, fašisti nimajo šansa proti njej. Če je kje šibkost, je le v tistih ljudeh in ustanovah, ki se delajo predstavnike demokracije, a so se že davno sami diskvalificirali za to s svojo malomarnostjo, nedejavnostjo in nesposobnostjo, da bi se zares lotili reševanja hudih problemov, ki gnjavijo Italijo. Tu so potrebne odločne spremembe. In predvsem več iskrenosti v boju proti fašizmu.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Mihec in Jakec se menita od političnega položaja

ke vsi politiki so šli na dopust, se kopat, u hribe in taku naprej. U poletnih mesceh se svet ustave in samo devalvacija gre naprej.

— Sej glih zatu, ke se je svet ustavu, be me lahko kej povedau. Ke taku bo situacija derala nekej dni. Se spouneš, kaku je blo ses tisto krizo na Cipri? Ta cajt, ke sva se midva menla od Cipra, se je pej menjala vlada od tisteh polpovnikov u Atenah. In je bla na anbot situacija vsa drugačna. Taku de je zmiri nevarno govort od politike, ke ta cajt ko govoriš, gre politika naprej in je svet ves drugačen ku pet minut prej. Zato pej bo zdej, če mi kej poveš, deralo vsaj an par dni. Zatu te prosem...

— Zastopem, zastopem. Ti be rad, da bi ti jest dau ano tipično politično poročilo?

— Taku, taku. Nečko začni!

— Kej be rad, da ti povem kej od svetovne politike al domače zadeve?

— Ano in drugo. Mene me vse zanima.

— Dobro. Čaki, ki be začnu... A ja: tisti Kisindžer je jemu razgovore sez Liu Šao Či in sta se prjazno menla in rekla, de je treba delat za mir in de be blo dobro če ze razvi- vala gospodarske odnose in kulturno in znanstveno sodelovanje. In pole je Liu Šao Či povabu Kisindžerja na večerjo in pole sta pr zdravlji želela vse dobro kitajskemi in amerikanskemi narodi in pole je Kisindžer povabu Liu Šao Či na obisk u Ameriko in

Liu Šao Či je reku, de bo pršu prej ku more, ma de za datum ne more neč reč, zatu ke jema dosti dela. In pole je pršu na moskovsko letališče ministrski predsednik Tanzanije — ne, Ruande — al je biu Burundi? Sem vre pozabu! Na vsak način je biu an precednik. Ž njim je pršla tudi njegova gopja in še an par drugeh ministrov in generalov. In na letališču ga je čaku Brežnjev in drugi člani prezidija. In pole je ana punčka dala šjori precednici an velek šop rož in pole so zagodli dvej himni in pole je tisti precednik od Senegala pregledau častno četo in pole so se vsi vkep zapelali u hotel in pole zvečer so šli u Bolšoj Teater gledat ruski balet in pole so jemeli skupno večerjo. In pole so se menli od problemov, ke interesirajo o- bej državi in od tretjega sveta in vse sorte. In pole je bla ana konferenca od Atlantskega pakta in so rekli, de je treba držat vkep. In pole je biu an sestanek od Varšavskega pakta in so rekli, de se je treba varvat imperializma in de je treba držat vkep. Kar se se tiče notranje politike je narbol važno tu, de se je Fanfani nekej menu sez Morotam zastran novga preverjanja in demokratične- ga razvoja in gospodarskeh težav in zastran struktur in reorganizacije in investicij in za- stran itajanskega Juga. In pole je Berlinguer biu pr Rumorji in sta se menla od zgo- dovinskega kompromisa, od stareh in noveh dougou, od taužentov milijard ekonomskega deficita in od sindakatov in od novih ravno- vesij in pole je Almirante jemu an shod in je reku...

— Jakec, meni se zdi, de je zadosti. Sm ti prou hvaležen za lepo poročilo...

— Ma si vsaj zastopu kej?

— De ti po pravici povem: prou neč.

— Jest tudi ne.

Gospodarstvo in san Gennaro

Ekonomija je pravzaprav zgodovinska veda, ker preučuje gospodarsko preteklost, da bi iz nje izluščila spoznanja, ki bi lahko služila za sedanost in prihodnost. Sicer ni več tako mlada: njene začetke najdemo že v 18. stoletju, na njej je gradil tudi Marx svoje teorije, pa vendar je ostala vse do danes zgolj »veda«, od glagola »vedeti«, namesto da bi bila postala »znanost«, od glagola znati, kar v bistvu pomeni, da se je nakoščilo s časom veliko snovi, podatkov, ki jih mora gospodarstvenik vedeti, da pa se iz njih ne le da - ali se vsaj do današnjega dne ni dalo - potegniti tistih abstraktnih, matematično točnih spoznanj, »resnic«, elementov, ki so značilni za znanost in na katerih bi bilo mogoče zanesljivo graditi kako gospodarstvo. Vse je le bolj ali manj zgrajeno na praktičnih izkušnjah (kar zadeva liberalno gospodarstvo) ali na ideologiji, ki je bolj socialna filozofija kakor veda (kar zadeva kolektivistično marksistično gospodarstvo).

Kako šibka je dejansko ekonomska veda obeh tipov gospodarstva, lahko vidimo pravzaprav, ko so odpovedale dejansko vse ekonomske teorije. Gospodarstvo namreč ni kaka avtonomna, v sebi zaključena dejavnost, ki nima nič opraviti s kulturo, politiko, poezijo, religijo, likovno umetnostjo itd., kot mislijo mnogi ljudje. Take pojme lahko najdemo posebno med slovenskimi literati in celo politikami. Na gospodarstvo vplivajo in se v njem prepletajo takorekoč vse človeške dejavnosti, od religije (značilna v tem pogledu, čeprav ne najvažnejša, so npr. stališča prvih kristjanov do suženjstva, mohamedancev do svinjereje, hindujcev do govedoreje oziroma do uživanja govedine, srednjeveškega krščanstva do obresti in bančništva itd.) do politike, ki danes celo odločilno pogojuje gospodarstvo, duhovne kulture, ki oblikuje pogled na življenje in svet, vzgoje, ki pripravlja človeka na delovno življenje, in do znanosti, ki ustvarja nove delovne tehnike in pogoje ter išče nove gospodarske vires. Vseh teh človeških dejavnikov pa ekonomska veda ni sposobna vkalkulirati v svoje raziskave in teorije, tem manj, ker so nepredvidljivi. Ne prestano stekajo v veletok človeške misli in izkušnje nove miselne struje, ki spreminjajo njegov vodostaj in njegovo sestavo. Gospodarstvo je kratkomalo, bi rekli, del človeške dejavnosti, te pa ni mogoče in ne bo nikoli mogoče predvideti daleč naprej, tudi če obstoji določena mera verjetnosti za bližnjo prihodnost in se da nekaj sklepati tudi za daljšo prihodnost. Ni pa mogoče postavljati zakonov in odkrivati zakonitosti, ki bi bili veljavni za vse človeške skupine, za vsa področja sveta enako in za vso prihodnost.

Zato je zaman pričakovati od ekonomskih ved (boljše je uporabljati množino), da bodo vnaprej uganile ali predvidele gospodarske krize ali razmahe, kakor ni mogoče z gotovostjo napovedovati političnega razvoja ali literarnih in likovnih struj in razdobij. Vse je odvisno od človeške psihologije in ta od nešteti dejavnikov, ki so vsota dejanj in misli vseh ljudi ali vsaj tistih, ki so sposobni vplivati na druge. S tem nočemo zanikati vrednosti gospodarske vede in gospodarskih teorij, ampak samo opozoriti na njihovo zgolj relativno veljavo, o kateri smo se

lahko prepričali v tem času. Človeštvo je vedno pred strahotnimi neznankami, pred katere si postavlja planke, na katere riše svoje »cilje«, gesla in malike. Ves čas pa smo na tem, da se znajdemo v fantastičnih pustolovščinah.

Posledica naivne vere v moč ekonomskih teorij in v gospodarstvenike je tudi sedanje razočaranje in pritoževanje nad inflacijo, ki pa je v resnici najbolj naravni in logični pojav vsakega normalno zdravega gospodarstva in nujne posledice njegovega napredovanja. Inflacija je vedno obstajala, že v starem in srednjem veku, povsod tam, kjer se je dvigala življenjska raven. Preprečili bi jo lahko le tako, da bi zamrznili gospodarstvo in sploh vse razmere: produkcija bi morala biti vedno enaka za vedno enako število ljudi, ali pa se večati samo strogo sorazmerno z naraščanjem prebivalstva, plače bi morale biti vedno enake, delovni čas tudi, enako učinkovitost dela. Če bi bilo zagotovljeno to (kar bi pomenilo preprečiti vsak gospodarski in socialni napredek), bi lahko ostale tudi cene vedno enake, seveda v teoriji, dejansko bi bilo vse izpostavljeno psihološkim vplivom, vojnem, vremenskim uimam itd. Dejstvo je, da so bila in so še danes najstabilnejša prav najbolj primitivna in zaostala gospodarstva v Afriki in v drugih zaostalih okoljih, kjer je napredek, če sploh je, najpočasnejši.

Inflacije najbrž tudi niso poznali v nekdanji primitivni Germaniji v Tacitovem ča-

su, pač pa v razvitem Rimu. Inflacija je namreč nujna tam, kjer je gospodarska rast, kar nam pove preprost račun: Če se povečajo plače, se poveča kupna moč, in če ostane količina izdelkov in pridelkov ista, se dvigajo cene, obenem pa pripomore k dviganju cen in življenjskih stroškov tudi težnja podjetnikov, da dobijo več za svoje izdelke, ker morajo več plačati delavcem, in želja po vedno večjem dobičku. To je neizogibno. Povečanje plač pa spremlja navadno še skrajšanje delovnega časa, kar je stalna zahteva sindikatov. Temu bi lahko odpomogla samo večja produktivnost oziroma učinkovitost pri delu s pomočjo nove tehnike in večje vestnosti pri delu, tako da bi se količina izdelkov in pridelkov večala vsaj v enaki meri kot plače in bi bilo vedno dovolj blaga na razpolago ter bi bilo konkurenčno. Toda tu obstaja neka meja: določen trg ne more porabiti neomejene količine blaga, ne glede na to, da tako idealno stanje produktivnosti nikoli ne nastopi. Prej obratno: zaradi potrebe po valutah in po uravnovešeni plačilni bilanci je treba precej izvažati, kar včasih preveč zniža zaloge na notranjem tržišču in to avtomatično sproži dvig cen. Če pa je izvoz premajhen, se začnejo kopičiti zaloge, cene se sicer ustalijo ali celo padejo, toda nastopi brezposelnost in učinek je isti: če mora brezposelni družinski oče plačati za neko stvar, recimo, 10.000 lir ob mesečnem dohodku 100.000 lir, je to isto - in še huiše - kakor še mora plačati nekdo, ki ima 400.000 lir mesečnega dohodka, za tisto stvar 20.000

(Dalje na 5. strani)

Slovenska gimnazija v Celovcu

V Celovcu deluje kljub močnemu nemškemu nacionalističnemu pritisku slovenska gimnazija že 17 let. Od leta do leta vedno bolj narašča in vzgaja vedno številnejši rod slovenskega razumništva na Koroškem.

Iz zadnjega šolskega izvestja Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, ki jo vodi ravnatelj dr. Pavle Zablatnik, izvemo, da jo je v minulem šolskem letu obiskovalo 434 dijakov, porazdeljenih na 17 razredov.

Več kot polovica dijakov in dijakinj prihaja iz delavskih in kmetijskih družin.

Kakor naše srednje šole, tako se tudi celovška stiska v pretesnih prostorih.

Upajo pa, da bo dunajska vlada res izpolnila svoje obljube in da bo prihodnje šolsko leto stalo novo sodobno urejeno poslopje Zvezne slovenske gimnazije v Celovcu.

Čas bi že bil, saj bodo prihodnje leto na tej šoli polagali dijaki že trinajstič zrelostne izpite.

ČUDNA POSLEDICA TESNE VEČINE IZRAELSKÉ VLADE

Več natarjev v restavraciji, ki deluje v sklopu izraelskega parlamenta, je sklenilo pustiti službo zaradi pretesne vladne večine. Pravijo namreč, da je postalo njihovo delo pretežno, ker se polsanci vladne večine skoro ves čas mudijo v parlamentu, da bi se vlada spričo kake nenadne resolucije za nezaupnico vladi, ki bi jo predložila opozicija, ne znašla v manjšini. Poslanci pa se zaradi tega tudi stalno motajo po restavraciji in nekateri opravljajo svoje pisarniške zadeve kar tam. Tam tudi sprejemajo svoje prijatelje in znance, zato sta restavracija in pivnica stalno polni.

Noben vladni poslanec ne sme zapustiti parlamentarnega poslopja, ne da bi navedel, kje ga bo mogoče najti za primer nujne potrebe, in poleg tega so opremljeni z majhnimi prenosnimi radijskimi oddajniki, znanimi pod imenom »walkies-talkies«.

Prosnetno društvo »F. B. Sedej« iz Števerjana priredi v nedeljo 11. avgusta 1974 ob 21. uri, med Borovci v Števerjanu veliko glasbeno karavano

»POLETJE '74 Z ANTENO«

Sodelujejo: Marijan Kralj, Evgen Jurič, Tone Fornezzi - Tof, Mija Aleksič, Simeon Gogulovski, Tatjana Gros, orkester VOKALI, kvartet ULTRA 4 iz Celja. Deloval bo odličen buffet z domačim briškimi vino in petelinimi.

V primeru slabega vremena se bo prireditev vršila v dvorani.

Vsi toplo vabljeni

Slovensko gledališče v novi sezoni

Upravni svet Stalnega slovenskega gledališča v Trstu je na izredni seji razpravljalo o sedanjem stanju gledališča ter o pogojih za otvoritev sezone 1974-75.

Upravni svet je z zadovoljstvom ugotovil, da je v sedanjem dramatičnem položaju prišla od vseh strani do izraza izredna solidarnost z gledališčem slovenske narodnosti skupnosti v Italiji.

Po izjavi z dne 17. junija 1974, s katero je upravni svet seznanil javnost in odgovorne predstavnike krajevnih ustanov ter dežele Furlanije - Julijske krajine o zelo kritičnem položaju gledališča, so bile započete številne akcije. Gledališka delegacija je obiskala vse župane slovenskih občin, deželnega odbornika za kulturo, predsednika Tržaške pokrajine in župana v Trstu. Slovenski župani so izrazili solidarnost občinskih svetov in napovedali, da se bodo skupaj pogovorili za obliko pomoči. Deželni odbornik za kulturo je delegacijo seznanil s prizadevanji oblasti, da bi prišlo čimprej do ureditve našega gledališča. Predsednik tržaške pokrajine je ponovno zahteval od pristojnega ministrstva, da se zavzame za takojšnjo rešitev vprašanja. Tržaški župan je seznanil delegacijo z vsebino telegrama, ki ga je odposlal predsedstvu vlade v Rimu. Obljubil je, da se bo osebno zavzel za problem Slovenskega gledališča.

Tudi tržaški občinski svet je 18. julija razpravljalo o gledališču in dal mandat županu, da intervenira pri pristojnem ministrstvu. Tudi vodstvo italijanskih sindikalnih konfederacij se je zavzelo za rešitev vprašanja stalnega slovenskega gledališča v Trstu.

Zlasti je bilo važno posredovanje tržaškega župana Spaccinija in odbornika Abateja v Rimu, saj sta dosegla, da se je za 5 milijonov lir zvišala državna subvencija in da je gledališče prvič prejelo 10 milijonov lir kot integracijo za sezono 1973-74.

Položaj Stalnega slovenskega gledališča pa se zaradi tega ni bistveno izboljšal in zaradi tega je bil upravni svet prisiljen sprejeti nekatere omejitvene ukrepe za prihodnjo sezono. Predvsem je sklenil podpisati z

igralci in drugim osebjem delovno pogodbo za pričetek sezone samo do 31. decembra, za kolikor upa, da bo lahko delno kril njihov plače iz zagotovljenih subvencij in previdljivih kreditov. Prav tako je sicer redno razpisal abonmaje za prihodnjo sezono, vendar bo istočasno tudi opozoril abonente, da je možno, da se sezona prekine, v kolikor ne bo prišlo do rešitev.

Upravni svet je sklenil, da gledališče v septembru ne bo šlo na turnejo po Sloveniji, za kar je bil prvotno že sprejet dogovor, ker so razpoložljiva sredstva zelo omejena in bodo služila v prvi vrsti za izplačilo delnih plač osebju.

Končno je upravni svet sklenil, da ne bo sodeloval na gledaliških srečanjih Alpe-Adria, na katerih bi po dogovoru nastopila slovenska gledališča, gledališča iz naše dežele in italijansko gledališče z Reke, ker za tako sodelovanje ne razpolaga s potrebnimi sredstvi.

V okviru tega omenjenega delovanja je upravni svet razpravljalo, tudi o repertoarju in sklenil, da prične letošnjo trideseto povojno sezono s Cankarjevo dramo »Za narodov blagor«.

MONETARNI UKREPI V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanska narodna banka je izdala vrsto ukrepov, ki zadevajo kreditna vprašanja in monetarna vprašanja izvoza, nadalje raziskave v rudarstvu in zbiranje tuje valute izseljencev preko tujih bank. Banka je odložila rok za plačevanje dolgov, najetih za produkcijo namenjeno izvozu, od 18 na 24 mesecev: to bo omogočalo jugoslovanski industriji bolj uspešno nastopanje na mednarodnih licitacijah. Da bi pospešili raziskovanje rudnega bogastva, bodo zdaj jugoslovanska podjetja lahko najemala kredite v tuji valuti za plačevanje družb, ki bodo opravljale raziskave v Jugoslaviji na njihov račun in brez običajnega pologa. To bi moralo pospešiti raziskave naftnih ležišč na Jadranu s tujimi napravami, ki bi jih jugoslovanska podjetja najemala v tujini. Poleg tega bo jugoslovanska državna banka dajala jamstva tujim bančnim zavodom, ki imajo pogodbe z jugoslovanskimi bankami za zbiranje prihrankov jugoslovanskih delavcev v tujini.

RAZPOROKE V ITALIJI

Število razporok v Italiji pada, kot je razvidno iz najnovejših podatkov državnega statističnega instituta. Januarja letos je bilo ločenih 1052 zakonov, januarja lani pa 2024.

Tržaški pristaniški promet

Uprava tržaškega pristanišča je objavila podatke o prometu v pristanišču, ki se nanašajo na obdobje januar - april 1974. Ladje, ki plujejo pod italijansko zastavo, so raztovorile ali natovorile skupno milijon 115 tisoč ton blaga, kar je približno 21 odstotkov od celotnega prometa, tuje ladje pa so pripeljale ali odpeljale 79 odstotkov, kar znese 9 milijonov 880 tisoč ton. Trst je ob koncu aprila razpolagal z 88 morskimi progami, katere vzdržujejo največ tuje družbe (52), italijanske ladje pa imajo 36 prog, izmed katerih jih 25 pripada družbam z državno soudeležbo, 11 pa zasebnim družbam. Osebni promet pa v prvih štirih mesecih leta znaša 22.706 oseb, kar je za 7 odstotkov in pol več kot v istem obdobju lani.

Od januarja do aprila so raztovorili 10 milijonov in 995 tisoč ton, se pravi skoro 2 milijona manj (14,4 odst.) kot v prvih štirih mesecih lani. Narastel je raztovor žitaric in oljnatih semen (+235 odst.), lesa (+81 odstotkov), rude in premoga (+35 odst.), kovovnega blaga (+16,6 odst.), padel pa je raztovor nafte za naftovod Trst - Ingolstadt (-19,2 odst.) ter promet za ladijke dobave (-35 odst.). Število raztovorjenih zabojnikov (kontajnerjev) pa je naraslo na 8.310 (v istem obdobju lani 8.089).

Tržaško pristanišče opravlja promet predvsem z Bližnjim vzhodom, s sredozemsko Afriko in deloma Zahodno Afriko in Perzijskim zalivom, nekoliko slabše z italijanskim državnim ozemljem, zastopani pa so tudi vsi drugi važnejši kraji na svetu. V primerjavi z istim obdobjem lani je promet padel na progah z Italijo, ostalo Evropo, Perzijskim zalivom, Južno Afriko in sredozemskimi državami Afrike; narasel pa je z Bližnjim in Srednjim vzhodom, z Južno Azijo ter z Zahodno in Vzhodno Afriko.

—o—

PA JE ZAFRKNJENA ZAŠČITA KRASA!

Kar čez noč je zraslo zadnje tedne nekaj hiš sredi kraške gmajne med Opčinami in Repentabrom, še daleč pred prvimi hišami, ki so se zadnje leto vgnezdile v določeni razdalji od Repentabra. Zanima nas, čigave so in kdo je dal gradbeno dovoljenje zanje. Očitno je, da pomenijo te gradnje, ki so bile sumljivo hitro dokončane, zafrkancijo vseh tistih, ki se trudijo za zaščito Krasa in posebno gmajne med Opčinami in Repentabrom kot pljuč Trsta. Tudi ob cesti iz Velikega Repna proti Opčinam se sumljivo množijo hiše in rinejo vse bolj v gmajno. Isto smo zvedeli iz Zgonika. Morda ne bi škodovalo, če bi tamkajšnja župana pojasnila javnosti, kako je prišlo do tega.

Naša dežela in naravni parki

Deželna uprava je naredila lep korak naprej v politiki zaščite ambienta z odprtjem naravnega parka (rezervata) okrog potoka Pressudin v občini Barcis (Pordenone). Poleg najvidnejših predstavnikov dežele so se slovesnosti udeležili tudi predstavniki Beneške dežele, SR Slovenije in Koroške. Bazen potoka Pressudin — to je pritok Celline — bo namenjen znanstveno-raziskovalnemu delu in šolskemu vzgojnemu delu. Gre namreč za splošno rezervno področje — raziskave na hidrogeološkem sektorju, katerih namen bo predvsem obnovitev ekološkega ravnotežja, ki je bilo podrto ali pa ošibljeno, in pa študij tistih ravnotežij ki se obnavljajo po naravni poti. Predvsem gre za spoznavanje pojavov ob visoki vodi in nalivih, da bi zbrali koristne podatke pri zaščiti tal in za varnost naselij. Naravni rezervat — to je tretji tovrsten objekt v Furlaniji - Julijski krajini po parku v Beli Peči pri meji z Jugoslavijo in

Avstrijo in po rezervah na Cansigliu — razpolaga s 1.700 hektari površine v dolini med ozkimi soteskami in med visokimi apnenčastimi skladi, zelo bogati na divjih živalih, s številnimi gamsi in srnjaki.

Znanstvene podatke, ki jih bodo zbrali tu, bodo dali na razpolago politikom, upraviteljem in strokovnjakom in s tem bo moč bolje zastaviti celotno vprašanje zaščite tal v Karnijskih pedalpah. Kot rečeno, pa bo novi naravni rezervat izkoristila tudi šola: v prostorih vile Ema bo moč sprejeti dijake in njihove profesorje, ki bodo lahko pripravili naravoslovna predavanja z neposrednim opazovanjem pojavov.

V prihodnjih letih bo dežela uresničila še naravne rezervate v Plešivem pri Krmínu in »Bosco Romagno« v občini Prepot, kraške rezervate, visokogorski park pri Mučcu in park Cormor.

Naše šole in njih stavbe

II.

POVOJNE RAZMERE

Mogočna rast naših šol in njihovih domov je začela usihati po vojni z nastopom fašistične strahovlade. V Gorici so dotlej obstajale: štirirazredna deška slovenska vadnica (nekaka meščanska šola) v »Gregorčičevem domu«. V »Solskem domu« so imele svoje prostore 6-razredna dekliška in 4-razredna deška ljudska šola. Tu je bila tudi ženska in deška obrtna nadaljevalna šola. V »Novem domu« je imela svoje učilnice mešana 4-razredna ljudska šola. V »Malem domu« pa 5-razredna osnovna šola in vrtec.

V Gregorčičevem domu je bilo nastanjen slovensko moško učiteljsiše.

Na kratko naj omenim, da je bilo še do leta 1923 samo v goriškem okraju 134 razredov ljudskih šol z 11.046 učenci in 134 učnimi močmi.

Slovensko humanistično gimnazijo, ustanovljeno 3. avgusta 1913, je ob izbruhu prve svetovne vojne v letu 1914-15 obiskovalo 495 dijakov. Gimnazija je imela učne prostore v nekdanjem Werdenbergovem semenišču v »Šolski ulici«, v poslopju današnje Državne knjižnice.

SMRTNI UDAREC

Po prvi svetovni vojni so se razmere temeljito spremenile. Ko je zagrmelo tudi na soški fronti, so v maju 1915 prenehale delovati tudi goriške slovenske šole. Srednje so se nadaljevale s kakimi zaposlovalnimi tečajji v begunstvu, po raznih krajih v avstrijskem zaledju, a še to neredno in brez pravega uspeha.

Ljudsko šolstvo je po okupaciji začelo hirati, čeprav je guverner Petiti di Roreto izdal slovenske plakate, kjer je bilo tudi napisano: »Slovenci! Italija, premogočna država velike svobode, vam bo dala šole v istem jeziku in še več kakor ste jih imeli pod Avstrijo.«

To pa so bile le prazne besede. Osnovne šole so pod okupacijsko oblastjo ponekod še nadaljevale s poukom, toda so le hirale. Smrtni udarec pa jim je zadal prosvetni minister Gentile z odlokom 7. oktobra 1923. št. 2181, s katerim je izključil iz slovenskih in hrvaških šol pouke v materinem jeziku. Poslancema Wilfanu in Besednjaku je na njih ugovore minister Casati v avgustu 1924 cinično dejal: »Mi vas hočemo spremeniti v Italijane.«

Ko so bile šole dejansko ukinjene, je obstajala tudi nevarnost, da preidejo štiri poslopja, ki jih je s toliko muko in požrtvovalnostjo zgradilo društvo »Šolski dom«, v druge roke z nasilno razlastitvijo.

Treba je bilo nekaj ukreniti, da se stavbe vsaj za pozneje ohranijo svojemu namenu. Zato je prešla s kupno-prodajno pogodbo že z dne 22. januarja 1923 lastninska pravica Solskega, Novega in Malega doma na ime dr. Andreja Pavlica, dr. Franca Žigona in kateheta Andreja Tabaja, Gregorčičev dom pa v last tiskarja Ludvika Lukežiča.

Leta 1935 so bile prve tri stavbe vknjižene na ime »Cassa Popolare di Gorizia«. Od te lastnice jih je prevzel leta 1941 podjetnik in trgovec Lutman.

Prava sreča, da so prišle te šolske stavbe v slovenske roke. Ko je prišla v Gorico

zavezniška vojaška oblast, so goriški Slovenci zahtevali, naj se zopet odpro slovenske šole. Prvo vprašanje je seveda bilo, kje so pa prostori? Zdaj se je zopet pokazala daljnovidnost nekdanjih vodilnih mož, ki so poskrbeli za streho slovenskim šolam v Gorici.

Poseben odlok glavnega stana Zavezniške vojaške uprave, 13. korpusa, je z dne 8. oktobra 1945, stev. 7 določal, da se v Gorici ustanovi nižja srednja šola, klasična gimnazija in učiteljsiše s slovenskim učnim jezikom.

Po tridesetih letih premora, od začetka prve svetovne vojne 1915, do konca drugega polletja 1945, so slovenske srednje šole v Gorici zopet začele delovati.

Leta 1947 je 18. novembra poslalo goriško šolsko skrbništvo vsem vodstvom slovenskih srednjih šol dopis t. 4918, s katerim se »de facto« priznava njih obstoj v upravnem in didaktičnem delovanju.

Na upravno uzakonitev pa je bilo treba čakati še do leta 1962.

Do vseh teh šol pa bi ne bili prišli, če bi ne bilo tistih mož, ki so zgradili pod okriljem društva Šolski dom še danes obstoječe stavbe, ki so jih tudi poznejši lastniki z velikim umevanjem dali na razpolago za naše šolske potrebe.

Ko se bo naš prihodnji dijaški rod učil v novih in sodobnim potrebam ustreznih šolskih poslopjih, se bo moral s spoštljivo hvaležnostjo spominjati vseh tistih, ki so pred tri četrstoletjem polagali temelje za njegovo vzgojo in izobrazbo.

(Konec)

r. b.

—o—

PTIČJA RAZSTAVA

Turistična ustanova v Gorici prireja že več let vedno dobro uspele ptičje razstave in sejme.

Tudi letos so na sporedu v nedeljo 25. avgusta tekmovanja v ptičjem petju, razstave domačih in eksotičnih ptičev, ptičarske opreme, nagačenih ptičev.

V občinskem parku bo v nedeljo popoldne tudi nagrajevanje najboljših ptičarjev in mladinski folklorni nastop.

Prejšnja leta so bili pri teh prireditvah udeleženi tudi slovenski ptičarji, posebno z Oslavja.

Gospodarstvo in san Gennaro

(Nadaljevanje s 3. strani)

lir. »Inflacijo« bolj čuti prvi ob nižjih cenah kot drugi ob višjih.

K temu je treba prišteti še naraščanje prebivavstva, opuščanje poljedelstva, kar žraži pridelke, masovni turizem, ko množice turistov kot kobilice konsumirajo vse, od hrane do hotelskih zmogljivosti in kupovanja »cenejših« stvari (v primerjavi s cenami doma) — vse to je vir inflacije. Inflacija je torej najbolj naravni pojav razvitih gospodarstev. To je nujna spremljava višanja plač in življenjske ravni. Le malo je treba, da se pri tem zamaje ravnovesje med plačami in cenami. Tak sunek vedno da kdo: ali sindikati, ali tehnika z novimi stroji, ali politične krize in spremembe, ali kapital, ali vojna. Nekaj od časa do časa vsekakor nastopi, kar pomeni odločen kirurški prerez skozi tak razvoj in dokončno krizo, ki je potem novo izhodišče za nov gospodarski razvoj, novo dviganje življenjske ravni, novo večanje plač, novo potrošništvo, novo inflacijo. Treba se bo pač vdati v to, se naučiti živeti z inflacijo, kakor se nauči mož živeti s potratno ženo ali žena s pijancem, in nehati verovati v gospodarske čudeže. »San Gennaro« mogoče res dela čudeže, toda gospodarstveniki jih ne delajo, in še manj gospodarstvo samo od sebe avtomatično. Zato bo treba nehati verovati v gospodarske čudeže in ostati na realnih tleh: več dela, več jela, ne pa več denarja, manj dela, več jela. Ravno to je inflacija. Kjer je ni ali le malo, to ni učinek čudežev ali izrednega gospodarskega znanja ali bolj teorij, ampak samo tega, da držijo tam plače nizke, ker imajo sindikati malo besede, to pa zagotavlja manjšo potrošnjo in manjšo stopnjo inflacije. Izбира je torej možna samo med višjo blaginjo (z več svobode za sindikate) in z večjo inflacijo in med nižjo življenjsko ravno (z manj svobode za sindikate) in z manjšo stopnjo inflacije. Tretje možnosti ni razen čudežev svetega Gennara, v katere pa, kot kaže, še vedno veruje večina Italijanov, tudi sindikalisti in komunisti, ko terjajo višje plače, manj dela in nižje cene.

Težave občinskega odbora

Goriški občinski odbor se je znašel pred počitnicami v zapletenih težavah.

Po odstopu občinskega odbornika za osebe dr. Paulina, SDZ, je nenadoma podal ostavko na odborniško mesto za zdravstvene zadeve tudi dr. Tomasich, ki pripada socialistični stranki.

Koalicijo na goriškem županstvu sestavlja sedaj samo dve stranki, demokrščanska in socialni demokrati. Prva računa na 19 svetovalcev, druga na štiri. H koaliciji se prišteva tudi en republikanec in morda še neodvisni socialni demokrat Ziberna.

Kako se bodo zamašile vrzeli v večinskem sestavu še ni znano.

Politična javnost to pot pritrjuje socialistom, ki obtožujejo krščanske demokrate, da so oni krivi teh težav zaradi njihove stare konservativne in desničarske politi-

ke. Mi pa moramo vodstvu goriških krščanskih demokratov ponovno očitati, da vedno odlaša z reševanjem vprašanj, ki se tičejo naše etnične skupnosti.

Zato je skoraj nerazumljivo, čemu se župan čudi, da so socialisti in slovenska skupina izstopili iz levosredinske večine v goriški občini.

—o—

ŠTUDIJSKO SREČANJE

Slovensko katoliško akademsko društvo SKAD v Gorici ponovno opozarja svoje člane in prijatelje na svoje študijske dneve, ki jih bo priredilo od 16. do 20. avgusta v Jožefovem počitniškem domu v Žabnicah. Kdor se jih namerava udeležiti, naj se brž prijavi pri kateremkoli odborniku ali odbornici SKADA.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Zemljevid slovenskega narodnostnega ozemlja v Italiji

Dober mesec pred konferenco o manjšinah v Trstu se je na našem knjižnem trgu pojavil zemljevid slovenskih krajev v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Pripravil ga je Institut za geografijo na Univerzi v Ljubljani, ki je že pred leti poskrbel za podobno karto slovenskih krajev na Koroškem. Novi zemljevid je lično izdelan in predstavlja brez dvoma precejšen izdajateljski in študijski napor in pričakovali bi lahko, da bo kot koristen in že prepotreben pripomoček služil pri delu in študiju vsem tistim, ki imajo opravka s slovensko narodno skupnostjo v Italiji in z njenim ozemljem. Na konferenci o manjšinah so jo potem s temi cilji tudi brezplačno delili in že to predstavlja koristno in hvalevredno gesto. Vendar pa zaradi vsebinskih in tehničnih pomanjkljivosti in neenotnega kriterija, ne prenese resnejše kritike in z njim ne bomo bistveno na boljšem kot doslej, zaradi preveč številnih napak pa je skoro neuporaben.

Prvi pomislek velja obliki, ki je že pri temeljnih postavila sestavljalce pred nemoogočo nalogo. Odločili so se namreč za eno samo karto, kar je spričo državne meje zahtevalo preveliko merilo (1:175.000, kar pa na karti sami ni označeno), zato zemljevid ne more iti v podrobnosti: izpadla so številna krajevna imena, tudi bolj znana, sploh pa ni govora o ledinskih imenih, ki bi — vsaj nekatera važnejša — zaslužila mesto na zemljevidu. Pa še prostor, ki je bil na razpolago, je slabo izrabljen — okolica Krmina je skoraj popolnoma belo, skoro bi rekli neraziskano področje, predmestja v Gorici niso označena, v Trstu zelo pomanjkljivo itd. Zares čudno je, da se strokovno nedvomno podkovani ljudje niso znali izogniti težavam z enostavno rešitvijo treh kart, pač po treh pokrajinah, kar bi tudi odgovarjalo sedanji upravni razdelitvi. S tem bi se bili lahko rešili popolnoma brezpomembnega predela furlanske nižine in Karnije in deloma tudi avstrijskih predelov. Italijanska in nemška imena tako brez potrebe obremenjujejo tudi priloženi seznam, v katerem poleg drugega mrgoli cela vrsta tiskovnih in smiselnih napak.

Slabo je bil izrabljen prostor, ki je zaradi oblike zemljevida bil dan na razpolago, tudi s slovenskim narodnostnim ozemljem, ki je vključeno v SR Slovenijo. Ta prostor so sestavljavci izkoristili s šestimi kartami na katerih so označene vse državne meje, ki so tekle po naših krajih v zadnjih sto letih. Popolnoma nekoristna zadeva, če pomislimo, da zemljevid ni političen in da v njem poleg vsega drugega niso označene niti krajevne upravne enote, ne občinske in niti pokrajinske.

Avtor karte je dr. Jakob Medved, ki se je oprl na vrsto sodelavcev iz Trsta, Gorice, Beneške Slovenije in Kanalske doline. Že zaradi njihovih imen bi pričakovali kaj več, predvsem pa več temeljitosti. V predgovoru je med drugim tudi zapisano, da je založba (Mladinska knjiga) natisnila poskusno

delovno karto, ki jo je v 30 izvodih razposlala raznim znanstvenim ustanovam in posameznim strokovnjakom za korekture in pripombe. Žal ta akcija ni rodila željenih sadov, čeprav avtor piše, da je dobil skoro 50 pripomb in predlogov. Moralo bi jih biti znatno več ob kopici napak, ki smo jih zasledili. Vprašanje pa je, komu in kam so delovne karte poslali na ogled.

Govorili smo o neenotnem kriteriju in ta očitek je na dlani pri jezikoslovnih odločitvah. Prvič so se namreč na tem zemljevidu pojavile dialektalne oblike krajevnih imen, kar pa je opazno zgolj za Beneško Slovenijo in še to ne popolnoma dosledno. Zaslugo za to ima brez dvoma prof. Pavle Merku, ki se že dalj časa vztrajno bojuje za dosledno uveljavljanje izvirnih oblik krajevnih imen. Tako je Videm postal Viden, Humin - Gumin, Podbonesec - Podbonesac, Brdo dosledno Bardo itd. To je novost, ki je ne gre diskutirati, prepuščamo jo strokovnim debatam jezikoslovcev, vendar pa bi od novega zemljevida lahko pričakovali enotne reši-

tve. Na Tržaškem na primer še vedno piše Repnič, Koludrovica (zakaj ne Samatorica?), Gročanica itd, v Kanalski dolini pa celo Ovčija vas, ko pa je bila že desetletja ustaljena koroška oblika Ovčja ves. Slišali smo, da je to posledica odločitve Korošcev samih, ki da so se za svoja krajevna imena odločili za knjižno slovenščino. Kaj čudna simbioza torej, ki bo vnesla še nadalje smešne diskusije v našo javnost, nered in nejasnost pa bo sejala med mladimi.

Še marsikaj bi lahko zapisali na račun novega zemljevida, vsekakor lahko mirno rečemo, da si takega nismo želeli in niti zaslužili: odgovorni krogi bodo morali biti v prihodnje bolj pozorni, previdni in premišljeni. Pred koncem pa nikakor ne moremo mimo dejstva, da je zemljevid — poleg vseh že omenjenih pomanjkljivosti — vendarle tudi zelo pomanjkljiv. Omejimo se samo na Tržaško, čeprav bi številne pripombe imeli tudi za Goriško in Videmsko.

V miljski občini na primer manjkajo zaselki Griža, Frnedi, Jelerij, Cereji. V dolinski občini nista označeni dolina in reka Glinščice, Zabrežec, Hrvati, cerkev na Peči. Dalje širša oznaka za Breg, Krmenka, Domjo, Lepoglav. V tržaški občini so slabo nakazana predmestja, manjkajo Podlonjer, Melara (Katinara), Hudo leto, hrib Gaja, Božje polje (pravkar smo dobili tu dvojezične napise) itd. V repentaborski občini manjka ce-

(dalje na 8. strani)

O nujnosti kritike

Zadnji čas se je spet zgodilo nekaj stvari, ki so ostro opozorile, kako težko prenesejo mnogi ljudje v slovenskem kulturnem in znanstvenem svetu kritiko. Na vsako kritično pripombo o njihovem delu odgovarjajo ostro in žaljivo, neolikano in zlobno, hoteč osramotiti kritika pred vso javnostjo in ga prikazati kot ignoranta, bedaka, nestrokovnjaka, intriganta in moralnega propaleža. V takih razmerah je seveda vedno manj ljudi, ki bi si upali kritizirati, in tako je pogosto slišati pritožbe, da Slovenci nimamo več kritike, pa naj gre za znanstveno, literarno, jezikoslovno ali umetniško področje. Proti kritikom se začne prava zastraševalna in maščevalna gonja s strani avtorjev in njihovih prijateljev in ta gonja se ne ustavi pred ničemer ter ima pogosto na kritika zelo boleče posledice, tudi v ekonomskem pogledu.

Še huje pa je to, da so se razne skupine ljudi polastile revij in kulturnih rubrik v listih in si prilastile monopol nad njihovim pisanjem. Zraven ne pustijo nikogar, ki drugače misli, in naravnost sistematično dosledno, brez vsakega občutka sramu bojkotirajo z molkom vsakršno delovanje ali pisanje, s katerim se ne strinjajo. Tako se dogaja, da kulturne rubrike nekaterih listov, tudi dnevnikov, ne zapišejo besedice o določenih pisateljih in drugih kulturnih delavcih, zamolčujejo njihove jubileje, njihove knjige, celo njihovo existenco. Medtem ko objavljajo intervjuje z vsakovrstnimi, za kulturo malo pomembnimi ljudmi, se ne zmenijo za to, kaj mislijo in kaj snujejo mnogi resnično pomembni pisatelji in drugi kulturni ustvarjalci.

Nekateri odgovarjajo na kritike, pa naj so še tako mile in prizanesljive, z naravnost histeričnimi izbruhi nevolje in besa. Prva skrb pri vsakem odgovoru na kritiko jim je ta, da bi kri-

tika čimbolj ponižali, užalili in mu vzeli ugled, posebno s tem, da ga proglašajo za nestrokovnjaka, za nevedneža, za fantasta. Nikoli se ne spustijo v polemiko o zadevi, za katero gre, ne navajajo protidokazov proti tezi kritika, ampak skušajo zadeti predvsem njegovo osebnost. S tem dokazujejo, da jim v bistvu sploh ne gre za zadevo, za znanstveno resnico, za napredek na področju kake vede ali umetnostne panoge, ampak samo za lastno veljavo, ničemer in korist.

Posledica je seveda ta, da je kritikov vedno manj, vsaj tistih, ki jemljejo kritiko resno, to pa se seveda pozna tudi v slovenski znanosti in literaturi, v gledališki umetnosti in v drugih umetnostnih panogah. Ker ni kritike, danes tudi ni pravega slovenskega gledališča oziroma je samo še medla senca tistega, kar je bilo svoj čas. Isto velja za razne, posebno takoimenovane nacionalne vede, kot so zgodovina, narodopisje, jezikoslovje in druge. Tako je npr. že pred več kot poldrugim desetletjem izšla »Zgodovina slovenskega naroda« Boga Grafenauerja, celo v dveh izdajah, a se še do danes ni našel nihče, ki bi si jo bil upal kritično oceniti. Isto velja za »Slovenski pravopis« po dveh izdajah. Jezikoslovne revije pa izvajajo celo to prakso, da sploh ne objavljajo odgovorov in kritičnih pripomb na članke in razprave avtorjev, ki spadajo seveda k ozkemu krogu uredništva, in to omogoča raznim ljudem, da leta in leta ponavljajo isto napačno trditev ter zagrizeno vztrajajo pri njej. Kritikom je namreč onemogočeno, da bi prišli do besede. Tako je bilo pač neizogibno, da je nastal v naših takoimenovanih nacionalnih vedah zastoj, ki postaja kritičen, ker vedno bolj zaostajajo za splošnim in naglim razvojem vseokrog nas. To pa slabi ves slovenski narodni organizem.

Kraška zadružna mlekarne v nevarnosti

O ustanovi kraške zadružne mlekarne teče beseda že vrsto let. éelja mnogih živinorejcev na tržaškem Krasu, da bi si z izgradnjo zadružne mlekarne zagotovili bolj donosno oddajo mleka oziroma mlečnih izdelkov, se je ob podpori pokrajinskega kmetijskega nadzorstva začela uresničevati pred tremi leti, ko so se na občnem zboru sestali kraški živinorejci. Deželno kmetijsko odborništvo je takrat tudi podprlo pobudo in nakazalo približno 80 milijonov lir kot prispevek za gradnjo mlekarne, katera naj bi po prvotnih ocenah stala približno 100 milijonov lir. Od takrat naprej so se stvari žal začele zapletati in zavlačevati. Končno je zadruga lahko pripravila vso potrebno dokumentacijo z načrti in dovoljenji raznih pristojnih uradov in izročila vse dokumente kmetijskemu nadzorništvu, ki jih je posredovalo deželnemu odborništvu za kmetijstvo. Slednje je v polovici julija sklicalo sestanek, katerega se je razen predstavnikov odborništva, kmetijskega nadzorništva v Trstu in direktorja Deželne ustanove za razvoj kmetijstva udeležil tudi predsednik Kraške zadružne mlekarne Alfonz Guštin iz Cola v spremstvu načrtovalca geom. Gomitara. Predstavnik deželne kmetijskega odborništva je na sestanku izjavil, da ni dovolj denarja za dodatno financiranje pobude in da se torej mora zadruga zadovoljiti s prvotno nakazanim zneskom. Tudi direktor ustanove ERSA ni hotel prevzeti nobenih obveznosti za dodatno financiranje, dr. Mòretti iz deželne odborništva pa je celo dejal, da bo treba proučiti, ali je mlekarne sploh pozitivna pobuda in koristna. Predsednik zadružne kraške mlekarne je s

sojve strani ugovarjal takim stališčem (podprla sta ga le predstavnik tržaškega kmetijskega nadzorništva), predvsem da ni mogoče priti do kolikor toliko obveznega in točnega predračuna, dokler ni dokončnega načrta in natančnega merskega obračuna del. Poudaril je tudi, da je skrajni čas, da se kaj ukrene za reševanje kritičnega stanja živinoreje na tržaškem Krasu.

Po vsem tem ni po sestanku na deželnem kmetijskem odborništvu preostalo drugega kot sklicati upravni odbor zadruga in ga seznaniti z zadnjim dogodki okoli kraške zadružne mlekarne. Odbor je ostro kritiziral zadržanje kmetijskega odborništva in ustanove ERSA ter sklenil, da obvesti o tem vso našo javnost, zlasti sindikalne organizacije in vodstva političnih strank.

Tudi naš list se pridružuje apelu po podpori kraškim živinorejcem. Stanje v kraški živinoreji je tako kritično, da res ni razumljivo zadržanje deželnih oblasti, ki odločajo o finančni podpori pobudi. Pobudo bi lahko že zdavnaj uresničili, če bi se tržaški živinorejci posvečala primerna pozornost in če bi se oblasti zavedale tudi številnih drugih problemov, ki so z njo povezani, tako obstoje kraških vasi, zaščita krajinske slike na Krasu, za katero prispevajo izključno kraški živinorejci, ki jo negujejo in oblikujejo dolga stoletja. Ugovor, da pobuda nima pravih perspektiv ni povsem na mestu, sabi mlekarne stala v neposrednem zaledju velikega mesta, ki je vedno kazalo zanimanje za pristne kmetijske pridelke in izdelke. Če imajo tu pa tam zadružne mlekarne probleme zaradi delovnih zmogljivosti, zlasti pa z odhajanjem svojih izdelkov, to nikakor ne mo-

re veljati za zadružno mlekarne blizu velikega mesta. Kraška zadružna mlekarne bi lahko z lahkoto spravila v prodajo morebitno odvečno proizvodnjo tudi drugih zadružnih mlekarne v deželi in to prav zato, ker ima veliko tržišče v neposredni bližini.

Pri tem vprašanju ne gre prezreti tudi narodnostnega problema. Ustanovitev kraške zadružne mlekarne bi končno z zadružnim hlevom, ki je v gradnji, vnesla v naše kmetijstvo nekaj sodobnih objektov, ki bi vplivali spodbudno na našega človeka, ki je bil toliko let potisnjen ob stran in zanemarjen (teško stanje kraške živinoreje bi morali začeti reševati že zdavnaj). Ne gre tudi pozabiti velikanske škode, ki jo je prizadel slovenskemu gospodarstvu, fašizem, škode, ki je ni nihče povrnil. Zdaj ko je priložnost, da se slovenskemu zamejskemu gospodarstvu v določenem oziru povrne tudi malo tistega, kar je izgubilo, pa se oblasti izmikajo.

Problem ni torej tako enostaven, kot ga prikazujejo nekateri deželni organi. Čas je, da se o tem spregovori z vso jasnostjo in odločnostjo.

—o—

Iz Goriške

SPOMINSKO SLAVJE

Klub starih goriških študentov je obnovil grob in postavil nagrobno ploščo dr. Alojziju Resu na njegovem grobu na pokopališču na Sv. Gori.

V nedeljo, dne 11. avgusta 1974 ob 11. uri bomo počastili Resov spomin s kratko spominsko slavnostjo ob popravljenem grobu našega velikega kulturnega delavca.

Klub starih goriških študentov vabi vso našo javnost, da se udeleži te počastitve.

ŠOLSKI UČBENIKI

Mi in drugi naši časopisi smo poročali, da traja rok za vložitev prošenj na goriško občino za dodelitev bonov za šolske knjige srednjih šol dne 31. julija.

Prošnje so sedaj v pretresu, komu bodo boni podeljeni. Zapadlost pa bodo imeli 15. oktobra 1974.

Tudi *Katoliška knjigarna v Gorici* sprejema že več tednov prednaročila za vse šolske knjige in tudi za druge.

Staršem svetujemo, da pohitijo z naročili v Kat. Knjigarni, da pravočasno dobi knjige pri raznih založnikih.

Starši naj se tudi do konca septembra ali prve dni oktobra zglasijo na občinskem uradu za prejem knjižnih bonov. Nato jih čimpreje izročite v knjigarni da vam lahko knjige v pravem času izroči. Opozarjamo, da imajo boni zapadlost 15. oktobra 1974.

Pevma

PO USPELEM PRAZNIKU

Kot vsako leto je farna soseska počastila farno zavetnico sveto Ano v cerkvi in s procesijo med okrašenimi hišami. Domačini, tudi tisti ne preveč vneti za cerkev, prihajajo ta dan k službi božji in k procesiji.

Domača skupnost se je prav tako in še bolj poudarila pri prireditvah Praznika petja in vina 27. in 28. julija na senčnem dvorišču sredi Pevme.

Tisoča številka

(Nadaljevanje s prve strani)

ne, ki nam ni bila naklonjena, a velik po življenjskem pogumu in dejanjih, po lastnostih in naprednem hotenju ter pravici. Prav zato nismo samo hvalili, ampak tudi kritizirali, ker menimo, da smo Slovenci tako politično kot kulturno že davno dosegli tisto zrelost, ki zna ceniti kvaliteto, in ji ni treba, da bi se navduševala za vsakega političnega frazerja in za vsakogar, ki napiše pet ali deset povprečnih pesmi.

Skušali smo biti slovenski list v smislu, da bi šli preko omejenega kompleksa manjšinstva, ki samo rine v geto in se v njem najboljše počuti, ker to ne zahteva od njega nobene odgovornosti in nobenega navora razen jokavih tožb nad »nemilo« usodo in nad krivicami, ki nam jih delajo drugi. Hoteli smo sooblikovati koncept aktivnega, širokega, svetu odprtega slovenstva, ki ima pogum in voljo do lastnega polnega in polnopravnega življenja, a se tudi ne boji merjenja sil z drugimi in se ne zapira pred novimi idejami. Objavili smo marsikak članek in razpravo, iz katerih so zapihale nove ideje, nova pojmovanja in nova merila za vrednote ne le med nami tu, ampak v vsem slovenskem svetu, ker smo se tudi trudili premagati koncept dvojnega slovenstva, »za-

mejskega« in »matičnega«. Prizadevali smo si, da bi objektivno obveščali svoje bravce o dogajanju tu pri nas kot v SR Sloveniji, na Koroškem ali med slovenskimi izseljenci.

Če naš list vendarle ni bil in ni tak, kakor bi si ga mnogi in posebno mi sami želeli, krivda za to ni samo pri nas, pri urednikih in dosedanjih sodelavcih, katerim se ob tej priložnosti posebej zahvaljujemo, ampak tudi pri vseh tistih, ki bi bili lahko sodelovali in bi bili po svojih kvalifikacijah tudi morali sodelovati, pa tega niso storili, bolj iz lenobe ali komodnosti kakor zaradi česa drugega. Upamo, da se bodo odslej bolj zavedali, da naš tisk ni samo stvar uredništva, ampak kar najširšega kroga sodelavcev, ki bi morali sodelovati z informacijami in s komentarji, npr. s pismi bravcev ali z dopisi, dejansko stvar vse naše javnosti.

V prihodnje bomo skušali še bolj dosledno in zavzeto delovati po teh načelih in v duhu teh idej, upoštevajoč dosedanje izkušnje, in zagotoviti Slovincem v Italiji objektivno, trezno, na informacijah bogato in zanesljivo glasilo, ki bo krepilo in s kritiko ter novimi idejami osveževalo vso našo narodno skupnost.

MAC COYEVO PLEME

JACK LONDON

15

»Boljše, da se spustite v šolne, možje,« je zapovedal kapitan Davenport.

Njegov glas je še zvenel in mornarji so se zganili, da bi ga ubogali, ko je srednji krov kot goreča in kadeča se masa zletel v zrak med jadra in vrvje in delno obvisel tam, delno padel v morje. Veter je pihal od zadaj in to je rešilo ljudi, ki so se bili nagnetli na zadnji krov. Mornarji so na slepo planili k čolnom, toda Mac Coyev glas, poln neskončnega miru, jih je ustavil.

»Počasi,« je rekel. »Saj je vse v redu. Pomagajte, prosim, temu fantu, da zleze v čoln.«

Mož, ki je krmaril, je bil od strahu izpuštil krmilo in kapitan Davenport je skočil naprej ter pravočasno zagrabil za prijeme, da je preprečil, da bi ladjo zagrabila struja in jo treščila ob obalo.

»Boljše, da prevzamete poveljstvo nad čolni,« je rekel gospodu Königu. »Imejte pripravljen en čoln na kratki vrvi, prav pod mostom... Ko bom zapustil ladjo, bom moral skočiti z nje.«

Gospod König se je pomišljal, potem pa je zlezal čez ograjo in se spustil v veliki čoln.

S TRŽAŠKEGA

OB 30-LETNICI POŽIGA KRAŠKIH VASI

Dne 16. avgusta poteka 30 let, odkar so nacisti in fašisti izvršili v naši občini enega svojih najbolj gnusnih in podlih zločinov. Na ta dan so pred 30 leti gorele *Mavhinje*, *Cerovlje*, *Vižovlje* in *Medja vas*. Prebivalstvo, kolikor ga nacisti in fašisti še niso prej odpeljali na prisilno delo ali je samo izbralo pot boja, je moralo nastopiti trpko pot begunstva, izgnanstva, zaporov in taborišč. Nacistični okupator in njegovi fašistični hlapci so zmotno računali, da bodo s požigom omenjenih vasi strli odpor našega ljudstva.

Ko se ob tej 30. obletnici klanjamo žrtvam nacističnega in fašističnega nasilja in jim izražamo vso svojo hvaležnost za njihov doprinos v boju za svobodo, se hkrati obvezujemo, da si bomo trajno prizadevali, da bodo ostali vedno živi in polno veljavni najvišji ideali narodnoosvobodilne vojne in odporniškega gibanja. To je tembolj aktualno danes, ko v državi ponovno nevarno dvigajo svoje glave tisti, ki jih je zgodovina že opredelila za izvržke svojega ljudstva.

To je tudi eden namenov, zaradi katerega prireja občinska uprava v sodelovanju s sekcijo ANPI iz Nabrežine spominsko proslavo, ki bo potekala po temle vrstnem redu:

ob 8.30 Polaganje vencev v Medji vasi, Vižovljah, Cerovljah, Mavhinjah in v Rižarni;

ob 18.00 Začetek proslave v Mavhinjah z nastopom nabrežinske godbe na pihala.

Spominski govor župana dr. D. Legiše - Priložnostni govori.

Nastop Združenih pevskih zborov »Fantje izpod Grmade« iz Devina in »Igo Gruden« iz Nabrežine.

»Zaokrenite za pol točke, kapitan.«

Kapitan Davenport se je zdrznil. Mislil je bil, da je ostal sam na ladji.

»Ja, ja; pol točke,« je odvrnil.

Na srednjem krovu je bila »Pyrenees« zdaj pravi plameneči plavž, iz katerega se je valil velikanski steber dima in se dvigal nad jambore ter popolnoma zakril prelnji del ladje. Mac Coy se je tiščal za zadnji jambor in še nadalje opravljal težko nalogo, da bi spilotiral ladjo skozi zapleten prehod. Ogenj se je od kraja eksplozije širil proti njima, medtem ko je platneni stolp jader na glavnem jamboru izginjal v vrtincu plamenov. Toda bila sta gotova, da so jadra na prvem jamboru, čeprav jih nista mogla videti, še vedno v dobrem stanju.

»Samo da ne bodo vsa jadra zgorela, preden bomo notri,« je zastokal kapitan.

»Dospeli bomo,« je zagotovil Mac Coy z največjim zaupanjem. »Dovolj časa je še. Ladji je usojeno, da bo dospela. In ko bo enkrat v laguni, jo bova potiskala naprej; to bo odvrčalo dim od naju in preprečevalo ognju, da bi se razširil na zadnji krov.«

Dolg plamen je skočil na zadnji jambor in se pohlepno stegnil proti spodnjemu delu jadra, a je zgrešil in ugasnil. Z višine je padel svitek goreče vrvi naravnost na tilnik kapitana Davenporta. Ta je zamahnil z naglico človeka, ki ga je pičila čebela, po tilniku in pomedel proč ogenj.

»Kakšna smer, kapitan?«

»Severo-zahod.«

»Držite zahod-severo-zahod.«

Kapitan je zavrtel krmilo navzgor in ga ustavil.

»Severo-zahod, kapitan.«

»Smer severo-zahod.«

»In zdaj zahod.«

Počasi, premik za premikom, je »Pyrenees« pri jadraniu v laguno napravila krog, ki jo je spravil pred veter; in premik za premikom, z vsem mirom, kot da bi bil gotov, da imata tisoč let na razpolago, je Mac Coy vpil navodila za spremembo smeri.

»Še eno točko, kapitan.«

»Ena točka.«

Kapitan Davenport je zavrtel za več točk navzgor in naglo napravil spet eno navzdol, da je zavrl.

(Dalje)

Nekoliko skepse ne škodi

(nadaljevanje s 1. strani)

ročila za nove količine in nove vrste orožja na osnovi praktičnih izkušenj. Mogoče ni slučaj, da so se vneli novi boji v Vietnamu in Kambodži prav zdaj, ko je pričakovati, da bo Nixon šel. Južnovietnamski diktator Van Thieu morda računa, da Nixonov naslednik ne bo tako dosleden pri spoštovanju premirja in da bo bolj radodaren z orožjem in (ameriški) vojaki, zato hoče primerno »pripraviti« ozračje.

Gotovo je le eno: da bi bilo proglašenje Nixonove odstavitve za zmagoslavje ameriške demokracije in morale nekoliko prenagljeno. Treba bo vsaj počakati, da bomo videli, ali bo res sledilo kaj boljšega. Nekoliko skepse ne škodi, ko gledamo, kako se s povešenimi rogovi in s penečim se jezikom zaganjajo v predsednika Nixona najlepši kampioni ameriškega vlekakapitalizma, ki so že skušali poriniti vstran tudi njegovega zunanjega ministra Kissingerja, avtorja zblizanja s Kitajsko, ki je prišel prav tako »od spodaj«.

ZEMLJEVID SLOVENSKEGA NARODNOSTNEGA OZEMLJA V ITALIJI

(Nadaljevanje s 6. strani)

lo oznaka in ime božje poti, dalje Zagrec, Perčedol. V zgoniški občini: Deviščina, Bajte, vpisan je Repnič, ki je uradno znan pod nazivom Mali Repen itd. V devinsko-nabrežinski občini sta zamenjani naselji Dol. Prečnik in Gor. Prečnik itd. To so napake, ki padajo v oči že pri bežnem pregledu novega zemljevida, toda bilo bi preveč, če bi nadaljevali. Kaže, da je zemljevid še najbolj uporaben za Beneško Slovenijo, vendar pa je tudi tu precej imen izpadlo, zlasti še imena gorovij in rek.

Kljub vsem tem pomislekom — tudi drugi so že imeli kritične pripombe in jih še bodo — pa je zemljevid vsekakor dobrodošel, tudi zato, ker bo lahko predstavljal predlogo za novo, boljšo izdajo.

NAJBOLJ POGOSTE BOLEZNI MESTNIH STRAŽNIKOV

Mestni stražniki, ki delajo red v prometu, so posebno izpostavljeni vnetjem v grlu in drugih dihalnih organov. Približno šestina vseh prometnih stražnikov se bolj ali manj zastrupi od plinov iz avtomobilskih izpuhov. Najbolj izpostavljeni taki zastrupitvi so stražniki med 46. in 55. letom.

pohištvo

KOZMAN

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo **NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM** v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z **n a n e TOVARNE M E B L O** (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.